SIBIIU

Anul al 55-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 57 Duminică 27 Februarie 1938
P I I I I
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

NOUA CONSTITUŢIE

Noua constituţie ce s'a votat Joi prin plebiscit a obţinut aprobarea naţiunii şi a căpătat astfel caracterul unui statut legal, în cadrul căruia s'a reglementat exerciţiul drepturilor cetăţeneşti şi s'au fixat raporturile dintre puterile statului în materie executivă, legislativă şi judiciară.

Noul pact fundamental s'a născut într'o epocă de frământări şi prefaceri interne şi de nesiguranţă în exterior.

S'a desprins din acest complex de stări de spirit şi de fapte, nevoia întăririi statului unitar naţional — prin sporirea autorităţii şi a prestigiului regimului monarhic constituţional.

Plebiscitul de eri a dovedit liniştea şi spiritul împăciuitor al poporului.

E interesant să reamintim astăzi, care e geneza regimului nostru constituţional şi fazele prin care a trecut el sub porunca vremurilor şi a împrejurărilor.

Până la începutul secolului al XIX-lea, atât în Ţara Românească (Muntenia), cât şi în Moldova, puterile statului erau concentrate şi exercitate de domni cu ajutorul divanurilor compuse din boeri privilegiaţi.

Domnii aveau iniţiativa legilor şi supravegheau aplicarea lor; ei stabileau impozitele şi întocmeau codicele civile şi penale; după cum tot ei conduceau politica internă şi externă şi aveau dreptul să declare război şi să închee tratate cu alte ţări.

La începutul secolului al XIX-lea, sub influenţa principiilor şi ideilor răspândite în Europa de enciclopediştii şi revoluţionarii francezi, ca şi a stărilor triste din cele două principate, agravate de domniile străine şi de ocupaţiile armatelor ruseşti sau austriace, a început să se simtă nevoia unui regim liberal şi popular şi a unui sistem electoral, care să asigure tuturor păturilor sociale dreptul de a trimite reprezentanţii lor într'o adunare naţională.

Intr'un manifest dat la 19 Aprilie 1821, Al. Ipsilanti a propus separaţia celor trei puteri din stat şi convocarea unei Adunări a deputaţilor.

Diferite proecte de constituţie s'au elaborat, în Bucureşti şi Iaşi, în 1822, — unele în favoarea clasei boereşti, altele, — în care se prevedeau drepturi de reprezentanţă în Adunarea naţională şi ţărănimei.

Intr'un proect de constituţie moldovean, elaborat în 1822, s'a prevăzut convocarea unei adunări generale compusă din episcopi, boeri mari şi câte un boer din fiecare judeţ. De o reprezentanţă a ţărănimii nu se pomenea.

Intr'un alt proect de constituţie, întocmit de Dimitrie Sturdza, în acelaş an, s'a introdus dreptul de vot indirect al ţăranilor.

De sigur că ruşii ocupând cele două Principate au luat în seamă tendinţele ce s'au manifestat chiar în clasele boereşti româneşti în favoarea unui regim liberal şi aşa se explică elaborarea faimosului regulament organic din 1831, de către generalul Kiseleff.

In acest regulament organic pentru întâia oară s'a separat, la noi, cele trei puteri ale statului — legislativă, executivă şi judiciară,—prevăzând înlocuirea fostelor „divanuri", sub preşedinţia domnului ţării, printr'o adunare generală naţională.

După acest regulament, Adunare vota bugetul, fixa impozitele, controla socotelile statului şi ale instituţiilor publice şi avea şi atribuţii ce aparţineau puterii executive.

Regimul stabilit de regulamentul organic s'a menţinut până la 1848. El a fost aplicat şi de Domnii naţionali ai Principatelor, după sfârşitul ocupaţiunii ruseşti.

Izbucnind revoluţia în Ţara Românească şi în Moldova, Ion Eliade, în înţelegere cu ceilalţi partizani ai „erei nouă", a redactat textul unui proect de constituţie, ce s'a tipărit în „teascurile" tipografiei sale din Bucureşti, care a fost adus la cunoştinţa naţiunii, prin proclamaţia de la Islaz din 1848.

In această constituţie s'a reprodus o parte din principiile şi libertăţile înscrise în constituţia revoluţionarilor francezi, între care şi libertatea presei, dar s'a accentuat şi „respectul proprietăţii şi al persoanei".

Caracteristica acestui proect de constituţie, pe lângă proclamarea drepturilor şi libertăţilor cetăţeneşti, a fost naţională şi socială. Prin ea s'a urmărit şi o repartiţie a proprietăţii fonciare, pentru ridicarea păturei ţărăneşti, fără de care nu se putea concepe atunci o reformă a statului şi deci o nouă organizare a sa pe baze temeinice, nu simple libertăţi teoretice, ci drepturi recunoscute în ordinea socială şi politică, printr'o armonizare a intereselor obşteşti.

Ce instructive sunt dezbaterile constituţionale ce s'au ţinut de comisiunea proprietăţii, în 1848, şi la care au luat parte atât deputaţii-proprietari, cât şi deputaţii săteni.

Şi unii şi alţii au vorbit de „duhul sfânt al constituţiei", de deviza ei, — respectul muncii productive, a proprietăţii şi a persoanei, — ca şi de binefacerile ce le va aduce ea într'o ţară, în care până atunci drepturile şi libertăţile poporului au fost nesocotite.

In 1849, revoluţia fiind înăbuşită, s'a pus capăt şi regimului reprezentativ în Principate.

Am avut apoi iniţiativa luată de marile puteri europene, în 1856, pentru stabilirea unei noui constituţii în ţările române, care a prevăzut viitorul lor regim reprezentativ.

Sub Cuza Vodă s'a elaborat proectul de constituţie din 1863, copiat în parte după constituţia franceză din 1852 şi care prevedea constituirea unui Senat, pe alte baze de cât cel francez şi un sistem electoral cu trei grade de alegători.

S'a votat apoi, în 1866, sub domnia lui Carol I, constituţia reprodusă după cea belgiană şi care, cu modificările ce i s'au adus mai târziu, a asigurat României un regim monarhic constituţional stabil şi a garantat drepturile şi libertăţile cetăţeneşti.

Astăzi noua constituţie, după cum am spus, născută într'o epocă de frământări şi de prefaceri, este menită să răspundă, prin dispoziţiile ce cuprinde, actualei stări de lucruri destul de frământată în interior cât şi în afară. Se cere însă ca oamenii chemaţi să o aplice să fie la înălţimea aşteptărilor mulţimii şi a bunelor intenţii din care se presupune că a pornit noua reformă.

Inţelegerea balcanică

Astăzi se întruneşte la Ankara consiliul permanent al Inţelegerii balcanice.

Pornit din dorinţa de a contribui la întărirea păcii în Balcani şi din hotărîrea de a asigura respectul obligaţiilor existente şi menţinerea ordinei teritoriale actuale, pactul balcanic este cel din urmă produs al spiritului de înţelegere şi de colaborare, care a inspirat pactul Kellogg şi pactul Societăţii Naţiunilor.

Prin pactul din 9 Februarie 1934, cele patru state contractante: Turcia, Grecia, Iugoslavia şi România îşi garantau mutual frontierele balcanice. Celelalte granițe rămâneau sub protecţia art. 10 din pactul Societăţii Naţiunilor. Politica celor patru state semnatare era deci o politică de pace şi de menţinere a ordinei teritoriale în fiinţă.

Spre a organiza colaborarea lor, ţările contractante se legau printr'o clauză consultativă: se obligau anume să se consfătuiască asupra tuturor evenimentelor internaţionale, care priveau interesele lor. Această clauză mergea însă mai departe: semnatarii pactului se îndatorau să nu-şi ia nici o obligaţie politică fără consimţământul prealabil al celorlalte părţi şi să nu întreprindă nici o acţiune politică internaţională fără avizul lor.

Stricteţea unei asemenea dispoziţii arată cât de strânsă a trebuit să fie şi să rămână prietenia celor patru naţiuni, care compuneau Inţelegerea balcanică.

Inceputǎ la 9 Februarie 1934, experienţa pactului în patru din Balcani a reuşit. O atmosferă de înţelegere cordială şi de prietenie deplină a caracterizat, într'adevăr, până azi activitatea Inţelegerii balcanice.

In ce priveşte frontierele din Peninsula Balcanică, au fost îmbunătăţite raporturile dintre Grecia şi Iugoslavia pe de o parte şi Albania de cealaltă parte. Intenţia autorilor pactului, care a rămas deschis şi adeziunii altor ţări, ar fi fost să vadă şi semnătura Bulgariei pe acest instrument de pace. Această ţară a rămas însă în rezervă. Poarta către o înţelegere generală s'a deschis numai în parte, prin pactul bulgaro-iugoslav din 25 Ianuarie 1937, potrivit căruia între Sofia şi Belgrad intervine o înţelegere pentru o pace perpetuă.

In politica generală, ţările Inţelegerii balcanice au dovedit acelaş spirit şi au întrebuinţat aceeaş metodă de colaborare cordială. La adunările Societăţii Naţiunilor, la sesiunile consiliului, la conferinţele internaţionale, ca cele dela Montreux sau dela Nyon, delegaţii lor şi-au pus interesele în comun, s'au consfătuit asupra tuturor chestiunilor şi au adoptat atitudini concertate în toate problemele internaţionale comune. In raporturile lor cu marile puteri europene au făcut, de asemenea, o politică paralelă de colaborare internaţională. Din acest punct de vedere, legăturile lor cu Italia au fost cele care le-au preocupat mai de aproape în ultimii patru ani, căci o prietenie şi o încredere tradiţională le legau deja de Anglia şi de Franţa.

State mediterane sau cu interese mediterane, ţările Inţelegerii balcanice veniau în mod inevitabil în contact cu politica Romei. După o perioadă de încordare trecătoare cu Turcia şi Grecia şi îndelungată cu Iugosla-

(Continuare in pagina 2-a)

Plebiscitul de Joi

In interiorul unei secţii de vot

Frig mare în Bulgaria

Sofia, 24 (Telor). — *In ultimele două zile, temperatura în toată Bulgaria a scăzut din nou foarte mult. Ari dimineaţă, la ora 8, s'au înregistrat la Sofia 17 grade Celsius sub zero, iar la munte chiar minus 23 grade.*

xxx●xxx

S'au ciocnit două submarine

Londra 24 (Rador). — Submarinele „Snaapper" şi „Severn" s'au ciocnit în timpul unor manevre în faţa Maltei.

„Snaapper" a avut de suferit grave avarii, fiind nevoit să intre imediat în port.

Victime omeneşti nu sunt.

xox

STAREA GENERALULUI PERSHING S'A INRĂUTĂŢIT

New-York, 24 (Rador). — Generalul Pershing, care e bolnav la Tukson (Arizona), se află în stare din ce în ce mai gravă.

Medicii sunt foarte îngrijoraţi de urmările boalei de care sufera fostul comandant suprem al armatei americane din timpul războiului.

xxx●xxx

D-rul Schacht nu demisionează dela Banca Reichului

Berlin 24 (Rador). — **Se află din cercurile Băncii Reichului, că adunarea generală a acţionarilor, convocată pentru data de 11 Martie, va proceda la completarea locurilor vacante din comisiunea centrală a Băncii Reichului.**

Această alegere va pune capăt svonurilor care circulă de câteva luni încoace, care pretind că d-rul Schacht ar avea intenţia de a demisiona din calitatea de preşedinte al Băncii Reichului.

Se crede că la această adunare d-rul Schacht va face o expunere asupra problemelor de actualitate în legătură cu situaţia monetară.

Trei sute de case
mistuite de flăcări în Japonia

Tokio, 24 (Rador). — Trei sute de case au fost mistuite de un incendiu azi după amiază la Kagoshima, în timp ce populaţia oraşului era alarmată de apropierea unei escadrile de 12 avioane chineze de bombardament.

Incendiul a isbucnit dintr'o nebăgare de seamă.

Corpul de apărare antiaeriană a ajutat la opera de salvare.

D. G. G. Mironescu, ministru de stat, votând la secţia „Clemenţa"

CURIERUL PARISULUI

Proectele sociale şi situaţia politică

de POMPILIU PĂLTĂNEA

Paris, 16 Februarie

Camera deputaţilor a înscris la ordinea zilei desbaterea primului proect din cele şease câte alcătuesc „statutul modern al muncei" sau „codul păcei sociale", elaborat de guvern cu scopul de a înlesni, prin reglementarea relaţiilor dintre patroni şi salariaţi, aplanarea pe cale juridică a diferendurilor profesionale, şi de a restabili, în consecinţă, între diverşii factori de producţie, o colaborare fructuoasă şi afectuoasă, de care atârnă nu numai renaşterea financiară şi economică a ţărei, dar însăşi existenţa şi siguranţa naţiunei.

Aceasta explică importanţa deosebită pe care o prezintă „marile desbateri" care au început la Cameră, a cărei inactivitate se desfăşură în realitate pe două planuri paralele, întrucât în vreme ce în hemiciclu s'a întreprins cercetarea primului proect depus, care se referă la organizarea concilierei şi arbitragiului, în secţii se continuă de comisiile competente studierea celorlalte cinci proecte, al căror text urmează să se depună pe biurourile adunărei.

Examinarea pe articole în şedinţă publică a primului proect — care a dat naştere la o mulţime de amendamente şi chiar la un contra-proect, ceea ce-i de natură să prelungiască desbaterea, care trebue totuşi să se termine printr'un vot favorabil înainte de 28 Februarie, când expiră actuala procedură de conciliere şi arbitragiu — a fost precedată de o largă discuţie a tuturor proectelor guvernamentale, care constitue într'adevăr un corp unitar, precum a arătat raportorul general al reformei, d-l Jules Moch.

Acesta a ţinut de asemeni să sublinieze de la început „valoarea relativă" a nouei legiuiri care nu va putea fi aplicată întotdeauna şi cu deplin succes fără o mu-

(Continuare in pag. 2-a)

O călătorie de reculegere a cancelarului Hitler

In vederea apropiatei vizite a d-lui Hitler la Roma, italiencele poartă fulare împodobite cu svastica şi blazonul casei de Savoia.

Paris, 24 (Telor). — *Ziarul „L'Information" anunţă din Berlin, că cancelarul Hitler, obosit după ultimele două săptămâni, va pleca în curând într'o călătorie de reconfortare, pe bordul vasului de război „Grille". Călătoria aceasta va fi făcută dealungul coastelor norvegiene. In timpul ei, cancelarul va continua să scrie la noua sa operă, care va fi o continuare a cărţii „Mein Kampf".*

xxx●xxx

FILME

A murit cu gândul cel din urmă la zâzaniile din familie.

Toate încercările spre a le domoli rămăsese zadarnice.

Şi convingerea că gâlceava se datora numai marei lui averi, râvnită cu o nerăbdare pe care o citea mereu în ochii lacomi ai moştenitorilor prezumtivi, îl amărâse şi mai mult, îl sguduise şi mai adânc.

Un singur lucru întruni consimţământul tuturor: o înmormântare mare şi scumpă se impunea. Nu atât din veneraţie pentru cel plecat, cât din vanitatea celor rămaşi. Se întâmplă de multe ori...

Cum însă banii şi efectele răposatului se găsiau în cassa de fier, tribunalul delegă un judecător ca s'o deschidă, să le încredinţeze suma necesară parăzii funerare, apoi s'o sigileze, în vederea regulării succesiunii.

Solemn şi recules, magistratul pătrunse în vasta cameră unde era aşezat catafalcul, înconjurat de rude în doliu mare, ale căror priviri se sfidau de câte ori se întâlniau asupra cetăţuiei asediate de pofte incomensurabile: cassa de fier din colţ.

După ce le exprimă condoleanţe, judecătorul procedă la deschiderea ei.

O movilă de aur, înălţându-se din vrafurile de efecte de toate felurile, străluci atât de puternic sub văpăile lumânărilor, încât toţi simţiră nevoia să se frece la ochi.

După o clipă însă vulcanul făcu erupţie.

Un iureş năpraznic se deslănţui spre tezaur.

Catafalcul răsturnat, lumânările prăvălite peste el, crematoriu şi incendiu.

Cu ochii holbaţi şi cu mâinile pline de aur, moştenitorii dădură buzna spre eşire, călcându-se în picioare, ţipând, afurisindu-se.

Aspect sinistru de grădină zoologică, în care printr'o minune s'ar topi deodată fiarele cuşcilor.

DON JOSE

Incordare în sânul majorităţii guvernamentale belgiene

Bruxelles, 24 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „Ştefani" transmite:*

Starea de enervare se accentuiază în sânul majorităţii guvernamentale, atât în legătură cu chestiunile de politică externă cât şi cu cele de politică internă.

In timp ce în centrele catolice încordarea creşte între flamanzi şi Valoni, un desacord accentuat domneşte în tabăra socialistă asupra relaţiilor cu Roma şi cu guvernul Franco, dorite de d. Spaak şi de alţi membri ai guvernului şi combătute de extremiştii de sub conducerea d-lui Vandervelde.

Presa şi cercurile guvernamentale — adaugă corespondentul agenţiei „Stefani" — lasă să se prevadă o criză ministerială foarte apropiată, ale cărei consecinţe ar putea să fie grave.

In pragul muncilor de primăvară

Primăvara bate la uşă şi, odată cu ea, şi grijile pentru muncile câmpului.

Ceeace ne interesează — ceeace trebue să ne intereseze din ce în ce mai mult — este gradul în care ţărănimea noastră se găseşte pregătită de a face faţă cerinţelor noului sezon de muncă: dacă dispune de sământă bună, de inventar îndestulător, de hrană pentru el şi vite, de îndrumări practice folositoare...

Or, nu trebue să uităm, că ne aflăm după un an de recoltă slabă a porumbului, care, din păcate, formează încă baza culturii şi a întregei economii agricole ţărăneşti şi, în acelaş timp, după o lungă vară secetoasă, care a lipsit vitele ţărăneşti de nutreţul pentru iarnă. Iată doi factori nefaşti, cari au pregătit o situaţie nenorocită celei mai mari părţi a ţărănimei noastre — şi încă din regiunile de şes, unde populaţia este mai deasă şi cultura pământului mai productivă.

In lipsă de porumb, ţăranul n'a mai putut creşte porcul tradiţional în bătătură şi nici să-şi ţie orătăniile peste iarnă.

Neavând slănină şi carne la pod, lipsiţi de păsări şi ouă, ţăranul şi familia lui ies din iarnă rău hrăniţi şi mai puţin întăriţi pentru muncile care îi aşteaptă. Şi nu e numai atât. Cu puţinul porumb pe care şi l-a mai rostit, ţăranul abia a putut să încropească mălaiul necesar hranei lui şi a familiei, necum să-şi întreţină şi vitele cu huruială. Incât, neavând porumb, nici nutreţ şi nici parale, sub biciul nevoei, mulţi

(Continuare in pagina 2 a)

Citiţi în pag. 9-a:

Rezultatul plebiscitului de Joi

I. P. S. Patriarh, preşedintele consiliului de miniştri, eşind dela secţia Belvedere, unde a votat

Noui contra-torpiloare americane

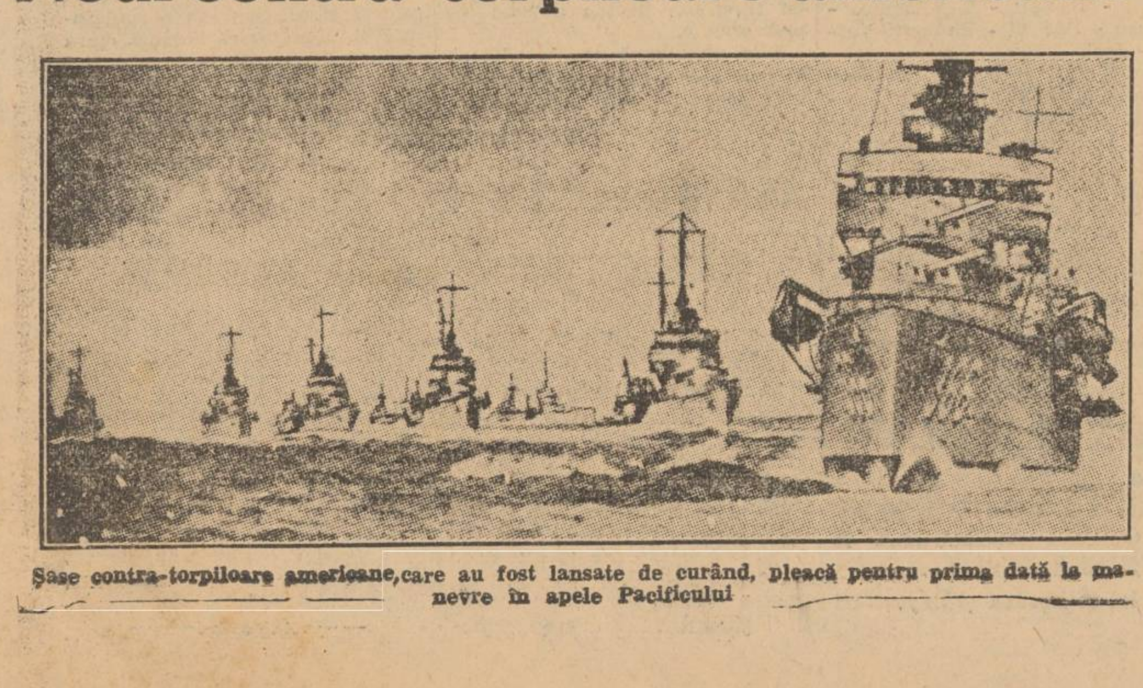

Şase contra-torpiloare americane, care au fost lansate de curând, pleacă pentru prima dată la manevre în apele Pacificului